

KOSTOLIANSKE POHLADY

ROČNÍK XXIII.

ČÍSLO 4

DECEMBER 2017

PREČÍTAJTE SI

- Mikuláša sa netreba báť 2
- Dôležité témy aj na konci roka 3
- I. Veľkokostolianska výstava zvierat 4
- Harmonogram vývozu odpadu 9
- Spomienky pamätníka 9
- Okienko pre ženy 10

PRÍHOVOR

Opäť sme pokročili vpred

Vážení občania, len pred nedávnom sme si plánovali činnosti na tento rok a už nadišiel čas, aby sme bilancovali. Čo sme stihli, čo nie a čo sa nám podarilo viac alebo menej. Ak sa obzriem za končiacim sa rokom, môžem konštatovať, že sme v našej obci opäť pokročili vpred.

Za každou stavbou, ktorú vy občania vidíte, sa skrýva ešte veľa hodín prípravných prác. Tie súvisia so zadaním úlohy, obhliadkou, konzultáciami s projektantami a následne vybavovaním často veľmi zdĺhavých stavebných povolení. Keďže sme povinní dodržiavať platnú legislatívu, musíme absolvovať tento proces. Završením prípravných prác je výber dodávateľa stavby. Ani tento proces nebýva jednoduchý. V prípade výberu dodávateľa na výstavbu vjazdov na Ul. L. Štúra, ktoré sme chceli realizovať ešte v tomto roku, trvala súťaž dlhšie ako obvykle. V decembri sme preto už nezačali s realizáciou výstavby vjazdov. Práce sa začnú až v jarných mesiacoch, pričom sa postaví vjazdy na celej ulici.

Sú teda veci, ktoré nemôžeme ovplyvniť, ale snažíme sa, aby to, čo budujeme, prinášalo našim ľuďom úžitok či pohodlie. Pohodlie občania vnímajú napríklad osadením ďalšej čakárne na autobusovom nástupisku a úžitok prinesú zasa nové inžinierske siete na Záhumenskej ulici. Nájdú sa, samozrejme, aj odporcovia budovania týchto sietí, no obec sa musí rozvíjať a snahou vedenia obce je podporiť akúkoľvek dobrú myšlienku, ktorá prinesie pre občanov nové možnosti. Ak sa pozrieme opäť do minulosti, tak podobne vznikali zo záhrad a záhumeníc aj ulice ako napr. Športová, Mierová, L. Štúra, P. Jilemnického. Starší občania si pamätajú, že pred ich výstavbou sa tam nachádzala poľnohospodárska pôda. Aj v tomto prípade obec vyčlenila prostriedky na siete, cesty a údržbu. O desiatky rokov sa možno ďalšia lokalita premení na novú modernú zástavbu rodinných domov. A takto sa to bude opakovať po ďalšie pokolenia. Pokiaľ niekto spochybňuje túto myšlienku a nastolí otázku financií, tak tu je odpoveď jednoduchá.

Rozvoj obce vždy stojí na obecnej pokladnici určitý obnos a vždy sa na to poskladávajú všetci občania. (Pokračovanie na 2. strane.)

Dobíhame, čo sme nestihli

● V Košiciach sa kostolianskym dôchodcom páčilo, veď tam boli už druhýkrát

Tak ako i po iné roky Výbor Základnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku Veľké Kostoľany cestou Kostolianskych pohľadov informuje verejnosť v našej obci o činnosti registrovaných členov v roku 2017.

Úspešne ju vedie a riadi predseda ZO JDS Vladimír Karaba v úzkej spolupráci s výborom. Je na mieste spomenúť azda jednu z jej najobetavejších členiek T. Jakubičkovú.

Členovia ZO JDS sa pravidelne schádzajú v priestoroch OcÚ, kde diskutujú o svojich návrhoch a neskôr ich aj realizujú formou kultúrnych podujatí a inej prospešnej činnosti v obci. Spomenúť môžeme divadelné predstavenia, zájazdy do významných historických a pamätných miest ako i za krásami Slovenska, návštevy výstavných akcií či nákupných trhovísk u nás doma i v zahraničí.

O tom všetkom môžete začať čítať na 6. strane.

*Veľa šťastných chvíľ
pri štedrovečernom stole,
pevné zdravie
a pohodu v roku 2018*

*želajú všetkým občanom a čitateľom
Kostolianskych pohľadov
starosta obce, poslanci OZ
a pracovníčky obecného úradu*

POZVÁNKA

Ohňostroj bude
opäť nádherný

Obec Veľké Kostoľany
požýva všetkých občanov na

Silvesrovský
ohňostroj,

ktorý sa bude konať

31. decembra 2017 o 19.00 hod.
pred domom kultúry.

Veríme, že dojmy z ohňostroja znásobi
dospelým voňavé varené víno a deti za-
hreje horúci ovocný čaj.

*Príďte, tešíme sa na spoločne strávené
chvilky!*

- OcÚ -

PRÍHOVOR

Opäť sme pokročili vpred

(Dokončenie z 1. strany.)

Obec sa nespráva ako developerská spoločnosť, ktorej cieľom je finančný zisk z predaja stavebných pozemkov či výstavby domov. Tak ako musia obce a mestá dotovať školstvo či zdravotníctvo, aj miestny rozvoj je jednou z oblastí, ktorú si musí zafinancovať každá obec z vlastných prostriedkov.

Keďže sme už vo vianočnom období, patrí sa navzájom si poďakovať a zaželať. Vďaka patrí všetkým, ktorí prispeli k dobrej atmosfére a tiež tým, ktorí priložili ruku k dielu a všestranne spolupracovali s našou obcou počas roka. Želania môžu mať tiež rôzne podoby, no

tým najkrajším je vysloviť úprimné prianie pre svojich blízkych a priateľov, aby sa ich život niesol v znamení pokoja a harmónie.

Preto by som Vám všetkým, milí občania, priatelia, rád poprial veľa krásnych a šťastných chvíľ, ktoré si doprajete po náročnom roku so svojou rodinou. Želám Vám, aby ste v zdraví a rodinnom šťastí prežili tieto vianočné chvíle. Taktiež všetkým želám, aby nebolo toľko nenávisť medzi ľuďmi, pretože len s pocitom lásky a priateľstva môže byť náš život šťastný a zmysluplný. Krásne vianočné sviatky!

Mgr. GILBERT LIŠKA
starosta obce

Mikuláša sa netreba báť

• Rozdávanie balíčkov vyvolalo na každej tvári úsmev

V podvečer šiesteho decembrového dňa sa v sále domu kultúry zhromaždilo množstvo detí, ktoré svoje oči upierali na pódium a vytúžene čakali na svätého Mikuláša. Čakanie si krátili rozprávkou o Havkovi a Mňauke, ktorí sa chystali na Vianoce. Toto detské divadelné predstavenie zahráli bábkoherci z Banskej Bystrice a všestranne zapájali do deja aj všetky deti.

Detský smiech aj krik sa ozývali celou sálou. Keď už boli Havko s Mňaukou dokonale prichystaní, prišiel čas príchodu samého Mikuláša. Ten sa zjavil na pódium aj s plnými košmi balíčkov so sladkými dobrotami. Pozdravil deti a opýtal sa ich, či boli poslušné a či sa aj v škole dobre učili a správali. Nuž ako inak, všetky chceli čo-to dostať, tak odpovede boli iba kladné. Tie najmenšie rady zarecitovali aj básničku alebo niečo zaspievali. Boli aj také, ktoré sa báli, no neskôr pochopili, že Mikuláša sa báť nemusia, pretože ich prišiel odmeniť. Každé dieťa odchádzalo spokojné a usmiate, čo nás dospelých potešilo asi najviac. Tentokrát teda Mikuláš prišiel naozaj včas a určite dobrým deťom prinesie niečo aj na budúci rok.

- GL -, foto: autor

• Najskôr sa bál, a potom zarecitoval aj básničku

Dôležité témy aj na konci roka

Začiatkom decembra zasadala v našej obci Občianska informačná komisia (OIK) Bohunice, ktorá riešila aktuálne témy dotýkajúce sa jadrovej energetiky lokality Bohunice. Napriek tomu, že prichádzajú sviatky a atmosféra by mala byť uvoľnenejšia, aj tieto dni bývajú často hektické a poznamenané rýchlou dobou. Na stretnutí privítal predseda OIK Bohunice Gilbert Liška zástupcov jednotlivých jadrových spoločností a Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR).

ktorý informoval prítomných, že záležitosť konzultovali s vedením elektrárne a hľadali spoločné riešenie. Vedenie elektrárne urobilo všetky kroky, aby k odchodu operátorov nedošlo a nebola ohrozená ani plynulá prevádzka zariadenia.

Okrem tejto témy sa členovia venovali aj činnostiam realizovaným v spoločnosti JAVYS, a. s., ktorá sa zaoberá vyradovaním jadrových elektrární a ich nebezpečným odpadom. Starostovia obcí sa zaujímali predovšetkým o bezpečnosť občanov žijúcich v tomto regióne a apelovali na bezpečnú dopravu jadrových odpadov, ktoré sa do lokality dovažujú po regionálnych komunikáciách. Ďalej dôkladne rozoberali vplyv činností spojených s redukcovaním jadrových odpadov na okolité

• OIK Bohunice sa venovala dôležitým témam týkajúcich sa neďalekej jadrovej lokality

V posledných týždňoch rezonovali v médiách správy o výpovediach operátorov blokových dozorní JE V2 Bohunice. Aj o túto problematiku sa zaujímali členovia OIK, a preto sa na rokovaní zúčastnil aj riaditeľ JE V2 Bohunice Martin Mráz, ktorý je tiež členom komisie. Prítomným vysvetlil, že napriek podaným výpovediam nie je a nebude ohrozená jadrová bezpečnosť. Jadrová elektrárňa je v dobrom technickom stave a prevádzkovaná podľa platnej licencie. Rozhodnutie na prevádzku elektrárne udeľuje ÚJD SR. K tejto téme sa vyjadril aj riaditeľ Sekcie hodnotenia bezpečnosti a kontrolných činností ÚJD SR Peter Uhrík,

životné prostredie a jej obyvateľov. Zástupca spoločnosti JAVYS, a. s., Ján Horváth na stretnutí informoval aj o postupe prác pri buraní chladiacich veží, pričom prvá z nich je už asanovaná a jej dno bude zavezené hlinou.

Predseda OIK Gilbert Liška sa vyjadril, že témam, ktoré na poslednom zasadnutí odznali, sa budú aj naďalej venovať, nakoľko podobné činnosti plánujú spoločnosti realizovať aj v roku 2018.

Občania môžu svoje otázky zasielať mailom na adresu oik@oik.sk alebo pre viac informácií navštíviť stránku www.oik.sk.

GILBERT LIŠKA
predseda OIK Bohunice

Zmena termínu vývozu triedeného odpadu

FCC Trnava, s. r. o., oznamuje občanom, že vzhľadom na to, že posledný riadny termín vývozu triedeného zberu v roku 2017 je

7.12.2017 a prvý plánovaný termín v párnom týždni v roku 2018 pripadá až na 26.1.2018, čo by bolo pre obec až 7 týždňov bez vývozu, uskutočnia náhradný vývoz 29.12.2017. Následne sa prvý riadny vývoz podľa nového harmonogramu uskutoční 26.1.2018.

- OcÚ -

KRONIKA OBCE

„Ber od života, čo ti dal, radosť, bolesť, lásku,
však život je len karneval,
v ňom stokrát meníš masku.“
(William Shakespeare, 1564 – 1616)

Jubileum oslávili

November
Mária Brestovanská
Jorge Porubský
Jozef Čimo
Matilda Ferechová
Cecília Bokorová
Mária Kukučová

December
Jana Fialová
Štefan Michalčík
Mária Papayová
Cecília Hercegová
Michal Bokora
Mária Kotlebová
Angela Magulová
Michal Polčík

„Šťastné manželstvo je stavba,
ktorú treba znova stavať každú deň.“
(André Maurois, 1885 – 1967)

Manželstvo uzavreli

Tomáš Lukáč a Lucia Reginová

„Ak máme vychovávať deti, je potrebné,
aby sme sa tiež stali deťmi.“
(Martin Luther, 1483 – 1546)

Narodili sa

Mia Pekarovičová
Zora Šimovičová

„Nežili tí, ktorí život neprežili tak,
ako chceli.“
(Francois Fénelon, 1651 – 1715)

Opustili nás

Miroslav Šintál
Štefan Bisták
Jozef Hanzel
Rudolf Dubovský
Jozef Orihel

- OcÚ -

SMÚTOČNÉ POĎAKOVANIE

Dňa 28.11.2017 nás
navždy opustil náš drahý
manžel, otec a dedko

JOZEF ORIHEL
vo veku 65 rokov.

Ďakujeme príbuzným,
priateľom a známym,
ktorí ho prišli odprevadiť
na jeho poslednej ceste, za prejavenú
sústrasť a kvetinové dary. Úprimné poďa-
kovanie patrí pánovi farárovi Mgr. Igorovi
Gajdošovi za dôstojnú rozlúčku.

Manželka a dcéra s rodinou

I. VEĽKOKOSTOLIANSKA OBLASTNÁ VÝSTAVA ZVIERAT

Najväčšia v trnavskom regióne

Po vzájomnej dohode ZO SZCH Veľké Kostofany I a ZO SZCH Veľké Kostofany II, sa uskutočnila I. Veľkokostolianska oblasťná výstava zvierat v chovateľskom areáli vo Veľkých Kostofanoch. Zvieratá posudzovali delegovaní posudzovatelia ÚV SZCH, a to: králiky – Ján Benko a Michal Mráz. Hydinu – Jozef Fogada. Holuby – Ing. Rastislav Bielik, Ivan Podberský str., Jozef Jakubička a Ing. Marek Vražba.

Na I. Veľkokostolianskej výstave sa zúčastnilo 78 vystavovateľov z oblastí Trnava, Piešťany, Hlohovec, Galanta, Sereď, Bratislava, Myjava, Zlaté Moravce, Senica a Liptov. Spolu bolo vystavených 510 ks zvierat z toho 130 ks králikov, 100 ks hydiny, 250 ks holubov a 30 ks exotických zvierat. Veľká vďaka patrí sponzorom – OcÚ Veľké Kostofany, OV SZCH Trnava, Ing. Ivanovi Krivosudskému, Ing. Rastislavovi Bielikovi, Witex, s. r. o., Michalovi Podolanovi, MIFUMA, s. r. o., Marošovi Sládekovi, PD

• V

• V

ský modrý, Maroš Sládek – viedenský divo sfarbený, Miroslav Ondek – novozélandský červený, Štefan Kramár – holandský čierny, Milan Holečka – zdobnený baran divo sfarbený, Juraj Kramár – rex rys, Ján Szelle – zdobnený rex ohnivák čierny.

Hydina

V expozícii hydiny získal šampióna chovateľ Magula Jozef za kolekciu hempšírky zlatohnedej. Čestné ceny získali títo chovatelia: Peter Mrázik – tuluská hus, Rastislav Kovár – slovenská hus, Alexander Kuchár – suchovská hus, Ivan Horvát – austrorlpka čierna, Ján Šmátrala – rodajlendka, Jozef Ušák – wyandotka strieborná čiernolemovaná, Ján Čapkovič – ayam cemani, Ján Šmondrek – bantamka modrá, Milan Senný – bojovníčka šamo, Bohumír Halás – zdobnená austrorlpka čierna, Ing. Ivan Pach – zdobnená paduánka strieborná čiernolemovaná.

Hlohovec, Ing. Ivanovi Pachovi, Miroslavovi Macovi – MACO, s. r. o. a mnohým ďalším, bez ktorých by nebolo možné takúto výstavu realizovať. Poďakovanie patrí aj členom ZO SZCH Veľké Kostofany I a II, ktorí vynaložili veľké úsilie pri organizovaní tejto výstavy. Na výstave sme si uctili pamiatku zosnulého predsedu ZO SZCH Veľké Kostofany I, ako aj predsedu klubu slovenského hrvoliaka Vincenta Filina.

Králiky

V expozícii králikov získal šampióna chovateľ Jozef Ušák za králika viedenského divo sfarbeného. Čestné ceny získali títo chovatelia: Róbert Mislavič – belgický obor modrý, Denis Klenovič – nemecký obrovitý strakáč havana, Tomáš Bartoš – veľký svetlý strieborný, Miloš Molnár – čínčila veľká, Ladislav Gaura – meklenburský strakáč čierny, Šimon Michalkovič – meklenburský strakáč červený, Peter Hrdlička – vieden-

• V expozícii holubov bolo ocenených osemnásť chovateľov

Opäť nadväzujeme na sériu článkov pána Emila Kolaroviča, ktorý sa venuje zaznamenávaniu nárečových slov vyskytujúcich sa v našom regióne. Dnes dokončujeme písmeno D a pokračujeme písmenom E a časťou písmena F.

- dohánať sa – hádať sa o niečom, ale nie príliš hnevivo
- dyliho – prevzaté pravdepodobne z cigánčiny, teraz už z rómčiny, „hlupák“, možno somár
- dzyna – tekvica aj cukina, ale aj pohrdavé pomenovanie hlavy človeka alebo zvieratá
- dzynák – najskôr väčšinou chlapec s väčšou hlavou ako jeho rovesníci, ale väčšinou nadávka na nejakého nafúkaného seba na svoju spupnosť, alebo lakomosť atď. „To je taký dzynák hnusný“ väčšinou mužského rodu
- dzuno – v susednej obci nie je dzina (tekvica), ale dzuna, tak asi z toho pochádza nadávka dzunák, jednoducho nepodarenec
- drmolit – väčšinou veľa, nezrozumiteľne alebo aj nepochopiteľne rozprávať
- dyvák – diviak – prasa, ale aj človek sa pozerá „dzívá“
- dohánať sa – hádať sa o nejakom probléme, ale nie s hnevom, či s veľkým hnevom
- dzierovica – podľa starého pomenovania drevená veľká varecha s malými dierkami na vyberanie varenej cestoviny z vriacej vody alebo mäsa z obru pri zabíjačke
- dze sa chnápeš – niekto, čo sa chce silou mocou niekde dostať, na strom, do malého otvoru či na nebezpečné miesto
- dzgán – veľký neforemný kus, napr. chleba. Dzgán býval pravdepodobne len pri jedle. „Čo si odvalev (ukrojil) taký dzgán tlačienky, aj druhí scú jescit.“
- džugel – obyčajne hrčka na hlave po nejakom údere, ale aj nejaký neveľký výrastok na tele

Nárečie našich prarodičov

- džugnút – nie vždy bolestivo, ale dosť razantne päsťou, lakťom alebo nejakým predmetom niekoho „udrieť“. Alebo neopatrne niekomu udrieť do ruky, keď môže niečo nesené vyliať.
- džindžák – nekvalitné pálené, pálenka, väčšinou tzv. „lavórovica“
- ekrazit – nie strelná výbušnina, ale veľmi tuhá domáca pálenka, možno aj menej kvalitná. Ale tiež čo nepríjemne a ostro páchne, napr. chren pri strúhaní, či cibula. Ekrazitom môžu byť aj čili papričky.
- fafrnek – nie posmešné pomenovanie ešte malého, možno do desať rokov, dieťaťa. „Ty fafrnek, nemotaj sa pod nohami, či nebud' toľko zvedavý...“
- farál – nie kňaz, ale jedenásty snop na jednej „kope“ (kopa 10 snopov) uloženého pokoseného obilia na poli. Dve kopy bol jeden kríž a počtom krížov si sedliak – roľník porovnával kvalitu úrody obilia, slamy aj množstva zrna
- fefrón – nárečové pomenovanie plodu papriky
- futrovica – kŕmna repa, futrová repa
- fundusáky – starší, teraz vzácny druh hodín poháňaných závažím tzv. fundusom
- fundus – pravdepodobne prevzatý názov z nemčiny
- fundiščo – fundus je aj pozemok pre stavbu domu
- fusakla – nárečové prispôsobenie pomenovania teplej ponožky, tiež možno z nemčiny.
- fusak – „vak“ na uloženie malého dieťaťa do kočíka na prechádzke
- furt – stále, neprerušene
- frfla – druh účesu, na vyššiu „vlnu“ učesané vlasy. Tá, ten „si ale vyčesal frflu“
- frflat – rozprávať väčšinou karhavým tónom po niekom. Niekoľko stále (furt) za niečo frfle, a to nemusí mať frflajúci pravdu. „Nefrflí za ušami a konečne čuší!“
- fuzuvat – vyplašený kocúr fuzuje (uniká – uteká) cez ploty možno pred psom, alebo prichytený pri niečom nekalom fuzuje aj človek. „Dostav cez papulu (ústa) a fuzuje – fujazdí ostošest.“
- fujazdí – väčšinou fujazdí na stroji. „Ufujazdil mi autobus pred nosom.“
- firnix-dirnix – ledabolo, povrchné niečo vykonávať. „Myslíš si, že taká robota ti len tak firnix-dirnix ľahko prejde?“
- fugá, fugy – fugá sú konský trus, ale fuga s krátkym „a“ je medzera v niečom, medzi niečím. Tiež možno povedať „máš tam fugy“ – medzery.
- frnák – nadnesené pomenovanie nosa živočích, ale aj človeka. „Čo máš ten frnák (nos) šade strčený?! Nelez tam, dostaneš po frnáku. Ten má ale frnák (nosisko).“
- frndolína – prehnane vyfintená, aj nevkusne, dievčina či žena
- frndula – môže to byť vyfintená dievčina, ktorej možno závidíme jej vkus, alebo je to len snaha byť vyfintená, vzťahuje sa to najskôr na ešte nie slečnu
- fektuvat – niečím (náradím, predmetom) neodborne narábať. „Čo s tým (nožom) fektuješ, šak sa porežeš, pichneš si do brucha, či vedľa stojacemu do niečoho. Nefektuj mi s rukami pred nosom, lebo po nich dostaneš.“
- flágat – bezcieľne, podaromnici chodiť alebo bez záujmu nedbanlivo niečo robiť, vykonávať. „Tú robotu si len tak odflágal (odflingal). Neflágaj sa, rob už konečne čosik.“ – niečo – voľačo

- ek -

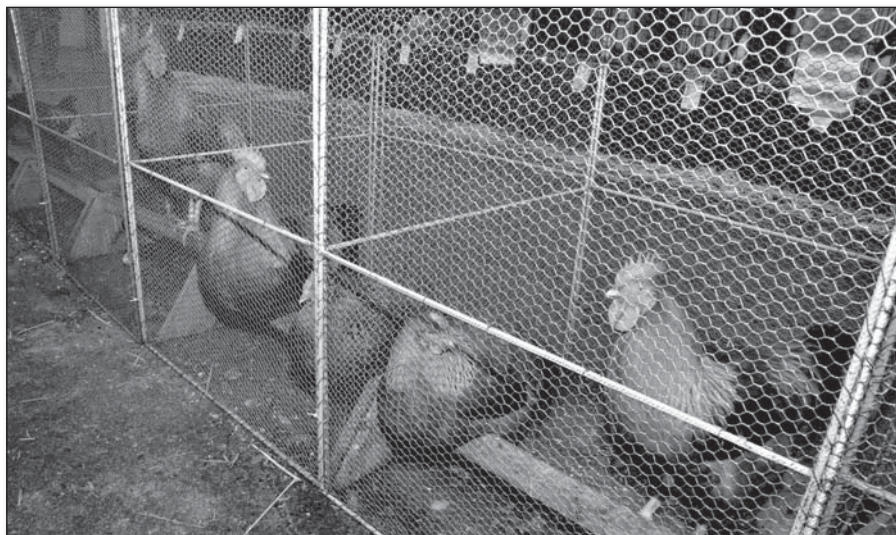
Holuby

V expozícii holubov získal šampióna chovateľ Matúš Michal za voliéra holubov – slovenský hrvoliak modrý bielopásavý. Čestné ceny získali títo chovatelia: Marek Kabát – moravský pštros modrý čiernopásavý, Jozef Marek – moravský pštros modrý bezpásy, Katarína Katarína Lukačovičová – moravský pštros čierny, Michal Chudý – moravský pštros červený, Miriam Rasčáková – moravský pštros červený, Peter Mikuš – moravský pštros žltý, Miroslav Sýkora – rys modrý šupinatý, Rastislav Čmarada – rys žltý šupinatý, Mgr. Gabriel Banáš – nemecký výstavný holub modroplavý, Marián Andrášik – nemecký výstavný holub modrofrkaný, Ján Daniška – český stavák čierny, Ladislav Slávik – český stavák čierny sedlatý, Milan Ševečka – český stavák modrý sedlatý, Emil Dedík – český stavák biely červený plamienok, René Míkvý – slovenský hrvoliak čierny, Dávid Magula – slovenský hrvoliak modrý čiernopásavý, RNDr. Bystrík Ambruš – český cibík papučatý.

V tejto expozícii bola udelená cena Vincenťa Filina in memoriam, ktorú získal chovateľ René Míkvý za voliéra holubov slovenský hrvoliak čierny.

Exoty

V expozícii exoty boli vystavené agaporis fišerov, agaporis hnedohlavý, agaporis etiopský, Alexander veľký a papagáj spevavý.

• V expozícii hydiny porotu zaujalo najmä dvanásť exponátov, ktoré ocenila

Všetkých mladých chovateľov, ktorí vystavovali svoje zvieratá, sme odmenili cenami. Boli to: Norbert Benko za králikov viedenských divo sfarbených, Denis Klenovič za králikov nemeckých obroviťých strakáčov havana, Tomáš Malár za králikov kuních modrých, Ema Malárová za králikov rex kuních modrých, Juraj Krámar za králikov rex rys, Šimko Michalkovič za králikov meklenburských strakáčov čiernych a Dušan Michalkovič za králikov meklenburských strakáčov červených.

Možno konštatovať, že I. Veľkokostolianska výstava zvierat bola najväčšia v trnavskom regióne. Aj napriek nepriaznivému počasiu sa vydarila a navštívilo ju 286 návštevníkov. Cieľom tejto výstavy bola propagácia malých hospodárskych zvierat ako aj zachovanie jeho genofondu.

JÁN ČAPKOVIČ
tajomník ZO SZCH Veľké Kostoľany II

ZO ŽIVOTA A DIANIA ZO JSD VEĽKÉ KOSTOLANY

Dobíhame, čo sme ešte nestihli

Jednota dôchodcov na Slovensku (JDS) je občianske združenie a jeho vznik sa datuje od roku 1990. V súčasnosti má cca 70 000 členov. Sídlo jej ústredia je Bratislava, ktoré sa člení na osem krajských a 67 okresných organizácií. V obciach a mestách je cca 800 základných organizácií. JDS združuje občanov staršieho veku – dôchodcov – bez rozdielu národnosti, politickej príslušnosti, náboženstva a sociálneho pôvodu.

Medzi hlavné úlohy a ciele JDS patrí pomoc pri príprave občanov na prácu a život v dôchodkovom veku, ochrana ich práv a presadzovanie oprávnených požiadaviek v ich prospech. Uvedené základné ciele presadzuje v spolupráci so zákonodarnými orgánmi, výkonnými orgánmi štátnej správy a samospráv, s odborovými organizáciami, politickými stranami a ďalšími občianskymi združeniami.

Svoje zdravie si naši starší občania – záujemcovia, upevňujú každý mesiac jednodňovým zájazdom na termálne kúpalisko v Dunajskej Strede. Na tejto akcii sa môžu zúčastniť aj nečlenovia JDS.

6/PRO/2017

• Tento rok si seniori vychutnali aj atmosféru košických vianočných trhov

7/LIS/2017

• Na každej schôdzi si seniori uctia kvetom každého jubilanta

Vo februári bola zvolaná členská schôdza, na ktorú bol prizvaný starosta obce Veľké Kostolany Mgr. Gilbert Liška. V krátkom príhovore zhodnotil životaschopnosť ZO JDS, vyjadril obdiv, vďaka ako i príslub ústretovosti a pomoci zo strany obce i jej poslaneckého zastupiteľstva. O očerstvenie sa postarali samotní členovia, každý(á) v rámci svojej ochoty a možnosti.

V marci sa uskutočnil zájazd do nitrianskeho Divadla Jonáša Záborského na divadelné predstavenie Z rúčky do rúčky. Táto situačná komédia zo súčasnosti poukazuje na dopady na človeka, ktorého nečakaná kontrola zo sociálneho úradu usvedčuje zo zneužívania sociálneho systému. V tom istom mesiaci sme podnikli aj zájazd do

susedného rakúskeho mesta Kittsee, kde sa tiež mohli zúčastniť aj nečlenovia ZO JDS.

Zájazd na 21. ročník medzinárodnej predajnej výstavy potrieb pre záhradníctvo, záhradkárov, priateľov bonsajov i kvetov a životného prostredia GARDENIA 2017 v Nitre, sme uskutočnili v apríli. Návštevu tejto výstavy akoby sa vyjadřila túžba po kvetinovej kráse po odchádzajúcej, dosť tuhej a dlhej zime. Samozrejme, že s príchodom teplejších dní sa zákonite vracia do života aj kvetinová krása a všetko, čo s prírodou – aj pričinením človeka – súvisí. Dokumentoval to i samotný priebeh tejto výstavy.

Cieľom nášho ďalšieho zájazdu, na ktorý sme sa vybrali vlakom 10. a 11. mája, bolo krajské mesto Košice. Sú metropolou východného Slovenska a s vyše

6/PRO/2017

• Pred betlehemom v centre Košíc

● **Predseda klubu dôchodcov Vladimír Karaba blahoželá k jubileu Vlaste Balážovej**

● **Výročná schôdza klubu dôchodcov**

240 000 obyvateľmi sú druhým najväčším mestom v Slovenskej republike. Mesto je strediskom významných kultúrnych inštitúcií s celoslovenskou a regionálnou pôsobnosťou, ku ktorým patria Štátne divadlo Košice, Štátna filharmónia Košice, Slovenské technické múzeum, Východoslovenské múzeum, Východoslovenská galéria a Štátna vedecká knižnica v Košiciach. Odrazom bohatej histórie mesta je jeho centrum s početnými klenotmi gotickej, barokovej, klasicistickej a historizujúcej architektúry, ktoré tvorí najväčšiu mestskú pamiatkovú rezerváciu na Slovensku. Jej najvýznamnejšou dominantou je najväčšia gotická katedrála na Slovensku, Dóm svätej Alžbety a iné ďalšie pozoruhodné pamiatky. Hlavná ulica lemovaná palácovými a meštianskymi domami s reštauráciami, butikmi a kaviarňami, je promenádnym korzom mesta a svojou dominantnou krásou vyráža dych. Naši členovia boli s týmto zájazdom veľmi spokojní.

V druhej polovici mesiaca – 27. mája – boli členovia našej organizácie na vystúpení slávneho ruského armádného speváckeho zboru Alexandrovci v Bratislave. I napriek veľkej tragédii tohto hudobného telesa, keď sa ich lietadlo zrútilo do mora a na palube cestovalo 64 členov súboru, sa pomerne rýchlo vyrovnali s tragédiou, ktorá ich zasiahla. Alexandrovci, ktorí už viackrát vystupovali na Slovensku, prezradili, že ľudia ich tu prijímajú veľmi srdečne a piesne, ktoré interpretujú, často poznajú a spievajú spolu s nimi. Práve tak to cítia aj oni, a potom sa dávajú do vystúpenia celí i celé svoje umenie. Takto opísal svoje pocity ich známy sólista Vadim Ananov.

Siedmy ročník Kostolianskeho jarmoku sa ako i po iné roky nezaobišiel bez príspevku ZO JSD do jeho programu. I teraz to bol už tradične súťažne varený jarmočný guláš. Jeho aktéri si pri kotle vybojovali s varechami miesto v prvej trojici. Druhou našou, nie menej zaujímavou aktivitou, bola výstava starších predmetov (retro-predmetov, vecí a pomôcok) z čias socializmu. Táto výstava zaznamenala u návštevníkov veľký úspech, o čom svedčia aj ich záznamy v návštevných knihách. V mnohých vyvolala veľký ohlas spojený s milými nostalgickými spomienkami.

Zájazd na hrad Devín a zároveň návštevu pútnického miesta Marianka sme absolvovali 26. septembra. Devínsky hrad patrí spolu s Bratislavským a Nitrianskym hradom k najstarším, historicky doloženým hradným objektom na Slovensku. Jeho minulosť sia-

ha do predhistorických dôb. Z vyhlídkovej terasy stredného hradu sa otvára výhľad do okolitej krajiny s doďaleka sa vinúcim tokom rieky Dunaj. Nad jeho sútokom s riekou Morava našim návštevníkom neunikol pohľad na malú vežičku zvanú Mníška. Samotný výstup na Devín dobre prevetrá pľúca a preveril telesnú kondíciu našich seniorov.

Ďalším plánovaným miestom bola návšteva Marianky, ktorá je najstarším pútnickým

vodne gotický. Gotickú konštrukciu si aj zachoval. Koncom sedemnásteho storočia bol na náklady cisára Leopolda I. rekonštruovaný v barokovom slohu. Z tohto obdobia pochádzajú štuky, maľby, ozdoby a bočné oltáre, ktoré sa nachádzajú v lodi kostola. Aj presbytérium bolo prestavané v barokovom štýle, ale koncom devätnásteho storočia (1877) bolo prestavané do gotického slohu. Z tohto obdobia pochádza neogotický hlav-

● **Spoločný výlet na Devín**

miestom na Slovensku. Jeho pôvod a história je sčasti zahalená legendami. Historici z rádu paulínov, ktorý toto miesto spravoval, zapísali ústne tradovanú legendu o pustovníkovi, ktorému sa údajne vo sne zjavila Matka Božia a ukázala mu miesto, kde má kopať v zemi, nájsť tam drevenú sošku a pod ňou prameň. Ak vo vode prameňa vykúpe svoje choré deti, tak vyzdravejú. Stalo sa, deti vyzdraveli a bývalý zbojník po tejto udalosti zasvätil svoj život Božej službe.

História pútnického miesta sa začína písať od roku 1377, keď sa tu zastavil uhorský kráľ Ľudovít I. Veľký, z rodu Anjou. Bol to on, kto položil základný kameň kostola a zveril správu pútnického miesta rádu paulínov. V roku 1380, keď bol kostol dostavaný, ten istý kráľ slávnostne preniesol milostivú sošku na hlavný oltár.

Kostol Narodenia Panny Márie je pô-

ný oltár, bočný oltár Božského Srdca Ježišovho a vitráže v oknách kostola. Väčšina architektonických pamiatok v mariánskom údolí pochádza z obdobia baroka. Lurdska jaskyňa a krížová cesta boli postavené v prvej polovici dvadsiateho storočia.

Od roku 1927 do roku 1950 pútnické miesto spravovala Kongregácia bratov tešiteľov, ktorá vznikla v roku 1922. V roku 1936 dali Bratia tešitelia postaviť krížovú cestu so sochami v životnej veľkosti. V roku 1950 bola kongregácia násilne zlikvidovaná spolu s ostatnými rehoľami na Slovensku, ale od roku 1990 sa znova ujala správy Marianky. Bratia tešitelia zrekonštruovali kostol a bývalý paulínsky kláštor (kaštieľ), ktorý slúži ako pútnický a exercičný dom. V súčasnosti v Marianke sídli generálny predstavený Kongregácie bratov tešiteľov.

• Spevácky zbor klubu dôchodcov

anglický humor podfarbený skvelými pesničkami a živou hudbou. Hra je uvádzaná v preklade Ľubomíra Feldeka, ktorý je aj autorom interpretovaných piesní.

Dňa 7. novembra pozval výbor ZO JDS všetkých svojich členov na slávnostné spoločné posedenie. Toto stretnutie sa uskutočnilo v zasadačke OcÚ. Zúčastneným prakticky nechýbalo nič, pretože rôzne vlastné domáce sladké i slané výrobky, chutný guláš, dobrá nálada a na samotnom konci aj spev potvrdili, že ZO JDS Veľké Kostoľany je na dobrej ceste k zabezpečeniu aj ďalších a možno ešte lepších zážitkov pre ich vlastné potešenie, ako i potešenie ich blízkych a spoluobčanov. I touto cestou pozvali ďalších občanov v zrelom veku, aby rozšírili rady členov JDS.

V stredu 29. novembra sme opäť podnikli autobusový zájazd do mesta Kittsee v susednom Rakúsku. Návštevu čokoládovne sme spojili s nákupom tejto obľúbenej maškrtky.

Z poskytnutých podkladov ZO JSD Veľké Kostoľany spracoval a zapísal

PaedDr. JOZEF ŠINTÁL

Foto: archív ZO JDS

Naši dôchodcovia tu načerpali duchovnú posilu a silnú vieru, ktoré sú k ľudskej podstate tak prepotrebné.

Autobusový zájazd na predajné trhy v Novom Targu v Poľsku sme absolvovali 14. októbra. Opäť sa mohli pridať i nečlenovia JSD.

20. novembra sme navštívili trnavské Divadlo Jána Palárika, ktoré uvádzalo hru Brandona Thomasa Charleyho teta. Táto anglická veselohra, sprevádzaná pesničkami a vynaliezavými študentmi Oxfordskej univerzity, výborne pobavila publikum. Dej sa odohráva v záhradách Oxfordskej univerzity, kde hlavnými postavami sú študenti, ktorí svoje nádeje upínajú na príchod brazílskej milionárky – tety jedného z nich. Očakávaná teta ale mešká, a preto vymyslia originálny spôsob, ako tetu nahradiť. Hlavným ťahákom tejto komédie je inteligentný

NEPREHLIADNITE

Užívate pôdu, ktorá vám nepatrí?

Užívate pôdu, ktorej vlastníkom nie ste, ale ktorá vám bola pridelená v období od roku 1991 do roku 2008 pozemkovým odborom príslušného okresného úradu v zmysle § 15 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách a doteraz ste nepožiadali o vydanie nového rozhodnutia?

Je najvyšší čas, aby ste tak urobili, nakoľko 28. február 2018 je hraničným termínom na podanie žiadosti, aby vám bolo okresným úradom vydané nové rozhodnutie a vy ste mohli pokračovať v obrábaní pozemkov, ktoré vám boli pridelené ako tzv. náhradné užívanie poľnohospodárskych pozemkov.

Nepodaním žiadosti užívanie náhradného pozemku zaniká. Pokiaľ sa vás tieto riadky týkajú, je potrebné kontaktovať odborných referentov príslušného okresného úradu, pozemkového a lesného odboru, ktorý vám v danej veci podajú bližšie informácie.

- OcÚ -

• Vo varení gulášu sú dôchodcovia majstri, na schôdzi nikto nehladoval

• Vianočné tvorivé dielne v materskej škole poskytli 4. decembra deťom aj rodičom priestor na prípravu dekorácií do vianočnej tržnice

SPOMIENKY PAMÄTNÍKA – ČO ROZPRÁVALI ŽENY PRI DRIAPANÍ PERIA

Ako záhradník zakliol mlyn

Tohoročná zima si nejako zosúladiť príchod s Martinom, a ten po dlhých rokoch si osedlal na severe nášho územia bieleho koňa. Zima sa prihlásila, akoby nepripustila, že aj babie leto máva svoj čas. Pred niekoľkými desiatkami rokov gazdovia koncom babieho leta už mali všetku úrodu z polí pod strechou a pripravovali sa na činnosti vyplňajúce dlhé predzimné a zimné večery. Predtým ešte taká spoločná susedská činnosť – robota bolo šúpanie kukurice.

Zišlo sa pri ňom viac ľudí a pri petrolejke a neskôr aj elektrickom osvetlení sa už za tmy šúpalo a rozprávalo. Hodnotil sa rok, rozdávali sa rady na hospodárenie a, samozrejme, klebety. Neskôr sa gazdinky usilovali čo najrýchlejšie začať s driapaním peria, lebo vo väčšom gazdovstve bývalo aj viac ako tridsať husí a nejaký zvykový zákon popoháňal najmä ženy, aby bolo perie odriapané už do Vianoc. Len pre zaujímavosť, bolo veľmi málo domácností, v ktorých husi nechovali, tak v celej dedine koncom leta to biele more operencov zdržujúce sa najmä okolo potoka malo aj niekoľko tisíc jedincov.

Tento predslov asi preto, že chcem poukázať na rozhovory pri takejto činnosti, kde sme ako deti mali natrčené tenké uši. Najmä pri driapaní peria, keď nás vystrojili spať a mysleli si, že už spíme, tak si tety a babky pustili „huby na špacír“ a odznievali rozhovory, ktorým sme začali rozumieť takmer až v dospelosti. A bolo sa čomu čudovať, aj pousmiať sa. Ale boli tety či babky rozprávačky, ktorým načúvali všetci a veľmi radi. Či som to vtedy počul, to si nespomínam, ale vám to rozpoviem:

Vraj veľmi dávno, keď ešte naša dedina bola len väčšou osadou, okolo dnes už neexistujúceho hradu privandrovali do dediny dvaja – možno kamaráti. Ľudia sa na nich pozerali s nedôverou, lebo nerozumeli ich reči. Oni tiež vytušili, že sa im ťažko zžije s dedinčanmi, tak hľadali miesto kde nebudú musieť znášať nedôverčivé pohľady a budú môcť robiť poctivú robotu, o ktorej ich neskôr presvedčili. Lebo neboli to zlí vandráci, len hľadali miesto pre dedinu, kde sa poctivo užívia. Šli nejaký kus za dedinu

hore potokom, ktorý preteká dedinou, kde už bolo vidieť háje – lesy, ktoré dedinčania stínali na pálenie či úžitkové drevo. Tu už boli väčšie holoruby okolo údolia potoka, čo sa hodilo pre ich činnosť a možno nejakým

toka ešte pred dedinou sa doteraz nazýva „agačina“ a údolie, kde sú teraz len polia, sme nazývali „Dol“ možno preto, že sa tam voľakedy dolovalo drevo. Tak spoza spomenutej agačiny vykopaným žľabom –

potokom tiekla – bola privedená voda na nový, ale ešte malý mlyn jedného z kamarátov. Kanálom si mlynár spustil ku mlynu len toľko vody, koľko potreboval, aj pri búrkach, čo záhradník v údolíčku nedokázal, a keď bolo sucho, záhradník zase zazlieval mlynárovi, že mu kradne vodu. Týmto začali medzi kamarátmi nezhody. A ako to už v živote býva, zapletú sa do toho deti. Mlynár mal peknú dcéru a záhradník syna, mladší si padli do oka a záhradníkov syn odmietal pomáhať otcovi narušovať mlynárov prívodný kanál na polievanie sadiva pri suchom lete, lebo nechcel škodiť rodičom svojej milej, ktorá to aj čiastočne využívala. Nahnevany záhradník vyhrážajúc sa motykou mlynárovi a aj svojmu synovi, ktorý už v mlyne pomáhal, vyriekol zlostnú vetu: „Bodaj by vám tá trocha vody, ktorej vy mi nedoprajete,

● Majitelia a robotníci z mlyna Homolovec v roku 1900

podmáčala mlyn celý rok!“ Čas ukázal, že záhradníkov slová boli vypočuté a hoci aj nie v daždivom roku, mlyn mal vo vnútri stále vlhko. Po nejakom čase mlynár stratil zákazníkov, a potom mlyn spustol. Záhradníkov syn aj s mladou mlynárkou sa pobrali svetom. Neskôr si už noví majitelia okolitých vyklčovaných lesov, teda polí, všimli spustený – zarastený prívod vody, ktorý opravili a na mieste starého malého mlyna postavili poschodový, murovaný, na tú dobu veľký mlyn na vodný pohon. Časom sa ale ukázalo, že aj tento mlyn od zeme vlhne, akoby tomu miestu nebol dopriaty pokoj.

Či to nejaká rozprávačka rozprávala naozaj, už neviem. Ale povesti vznikali aj z vymyslených príbehov. Mlyn už múku nemlel pol storočia a už viac ako pred polstoročím sa z jeho susedstva odšťahoval aj posledný záhradník. Bol to vraj Nemec.

Ak niekto z rozprávania pri driapačkách si čo-to zapamätal, nech sa o onen poznatok podelí s nami. - E. K. -, foto: archív autora

Obec Veľké Kostoľany

HARMONOGRAM

vývozu odpadu v roku 2018

Komunálny odpad

8. január, 22. január, 5. február, 19. február, 5. marec, 19. marec, 2. apríl, 16. apríl, 30. apríl, 14. máj, 28. máj, 11. jún, 25. jún, 9. júl, 23. júl, 6. august, 20. august, 3. september, 17. september, 1. október, 15. október, 29. október, 12. november, 26. november, 10. december, 24. december

Separovaný odpad

26. január, 23. február, 23. marec, 20. apríl, 18. máj, 15. jún, 13. júl, 10. august, 7. september, 5. október, 2. november, 30. november, 28. december - OcÚ -

OKIENKO PRE ŽENY – SVIATKY SA BLÍŽIA

Silvestrovská kapustnica

Potrebujeme:

1 kg kyslej kapusty, 1 údené koleno, 0,5 bravčových kostí, 50 g sušených hřibov, 2 cibule, mleté čierne korenie, 4 strúčiky cesnaku, 3 bobkové listy, po 10 zrníek nového a čierneho korenia, soľ, mletú sladkú papriku, olej, slaninu, klobásu, 1 PL hladkej múky

Postup:

Do väčšieho hrnca vložíme prepláchnutú kapustu, údené koleno, bravčové kosti, bobkový list, celé korenie, nové korenie, soľ, cesnak, vodu a dáme variť. Keď je koleno na polovicu uvarené, pridáme vopred namočené hřiby, klobásu a spolu dovaríme do mäka. Koleno, klobásy a kosti vyberieme, mäso oberieme, pokrájame a vložíme späť do kapusty. Slaninu a cibuľu nakrájame na kocky, opečieme na oleji, pridáme múku, mletú papriku, krátko opražíme a nalejeme do hrnca. Dochutíme soľou, mletým korením, krátko povaríme a odstavíme. Na vrch môžeme dať kyslú smotanu.

Orechové rožky

Potrebujeme:

250 g hladkej múky, 500 g práškového cukru, 250 g Palmarínu (alebo masla), 250 g mletých orechov alebo kokosovej múčky, 1 kávová lyžička sódy bikarbóny

Postup:

Suché suroviny zmiešame v miske, pridáme posekaný zmäknutý Palmarín a zamiesime cesto. Do suchých (nevymastených) formičiek na rožky kúsok cesta poriadne natlačíme. Stačí, ak bude zarovno, alebo aj trochu menej. Pečieme pri teplote cca 170 °C asi 10 – 15 minút (podľa skúseností s rúrou). Rožky by mali byť svetlé aj zhora aj zdola. Vyklápajú sa úplne ľahučko. Po vychladnutí môžeme konce rožkov namočiť v rozpustenej čokoláde.

Sladký vianočný stromček

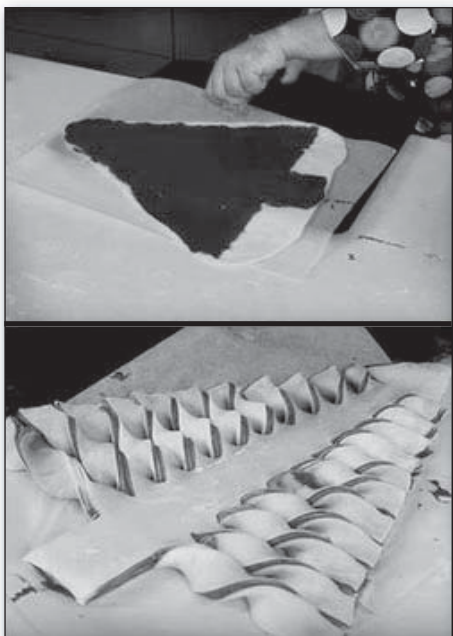
Potrebujeme:

300 g hladkej múky, 20 g kryštálového cukru, 30 g rozpusteného a vychladeného masla, 15 g kvasníc, 150 ml vlažného mlieka, 1 žltok, štipku soli, nutelu alebo ľubovoľnú plnku podľa chuti

Postup:

Zo surovín urobíme kysnuté cesto. Vykysnuté cesto rozdelíme na 3 časti. Všetky časti rozvalkáme a vytvarujeme z nich trojuholníky, z ktorých neskôr vyrežeme stromček. Jeden plát natrieme nutelou (alebo ľubovoľnou plnkou). Na cesto s nutelou položíme druhý plát cesta, ktorý znova natrieme nutelou a celé to prekryjeme treťou vrstvou cesta. Z pripraveného a naplneného cesta vykrojíme stromček. Stromček po okrajoch narežeme podľa obrázka a jednotlivé časti otočíme. Pečieme v rozohriatej rúre približne 20 minút pri teplote 200 stupňov.

Zdroj: internet

Mäkké medovníčky

Potrebujeme:

400 g hladkej múky
140 g práškového cukru
2 čajové lyžičky prášku do perníka
1 čajovú lyžičku sódy bikarbóny
100 g Hery
3 vajcia (2 do cesta, jedno na potieranie)
2 polievkové lyžice medu

Postup:

Preosiaty cukor pomiešame s korením, sódou bikarbónou, rozpusteným tukom, pridáme vajíčka, med a zmiešame to. Potom pridáme preosiatu múku. Vypracujeme cesto, bude trochu lepkavé. Hneď ho rozvalkáme na 5 mm a vykrajujeme perníčky. Potrieme vajíčkom. Pečieme v rúre vyhriatej na 180 °C, nie dlho, aby sa nevysušili.